

temelju ugovora ima pravo zahtijevati naknadu štete samo brodar. Postavlja se međutim pitanje koju štetu brodar ima pravo zahtijevati od skladištara. Skladištar je dužan brodaru dokazati komu je kao i iz kojih razloga predao robu koju je primio na uskladištenje. Ukoliko to nije u stanju dokazati, mora nadoknaditi štetu. Što se tiče odnosa između broдача i špeditera kao krcatelja treba napomenuti da se brodar doista oslobodio svoje ugovorne obveze iz prijevoznog posla čim je, u nepojavljivanju primaoca, predao robu na uskladištenje, ali to ga ne oslobadja dužnosti da na krcatelja prenese svoje pravo koje on ima prema skladištaru, jer je dužan da na ovaj način omogući ostvarenje krcateljevih interesa prema robi. Špediter - krcatelj će na isti način od broдача pribavljeno pravo biti dužan prenijeti na svoga komitenta. Na ovaj način uspostavlja se neposredni ugovorni odnos između prodavaoca i skladištara. Može postojati i kraći put, naime da brodar nepotrebno cedi svoje pravo prodavaocu - vlasniku robe. Treba međutim napomenuti da se brodar ne može siliti na ovu cesiju, jer on ne stoji s vlasnikom robe u nikakvom ugovornom odnosu. Ima još jedan način: tj. da brodar uskladišti robu u ime krcatelja ili vlasnika, a da na to skladištar pristane. Ovdje se, bez ikakve cesije prava, stvara direktni odnos između skladištara i osobe u čije ime skladištar čuva robu. Treba napomenuti da skladištar na ovo ne mora pristati.

B.J.

TRGOVAČKI SUD, Marseille

Presuda od 19.I 1971.

Sté pyrénées Lait c/a Cie de
navigation mixte (C.N.M.) i
Cie Nationale Algérienne de Navigation

Prijevoz stvari morem - Agent i brodar - Pasivna legitimacija agentova - Aktivna legitimacija krcatelja - naručitelja prijevoza - Agent, koji je sklopio ugovor o prijevozu u ime broдача, ne odgovara za obveze koje iz toga posla nastanu - Kad je izdana teretnica u ime određene osobe, prema brodaru je aktivno legitimirana osoba koja je zakoniti imalac teretnice, a ne krcatelj pa bio on i naručitelj prijevoza

Prodavalac je s broдарovim agentom zaključio ugovor o prijevozu 20 kontenera mlijeka iz Marseillea u Alžir.

Na odredištu je utvrđeno da je iz dva kontenera mlijeko potpuno iscurilo, a da je u trećem bilo tako pokvareno da ga je sanitarna inspekcija zabranila za ljudsku prehranu.

Na temelju ovakvog činjeničnog stanja naručitelj broda - krcatelj, koji je ujedno bio i prodavalac, tuži agenta i zahtijeva od njega naknadu štete. Budući da je agent podigao prigovor pomanjkanja pasivne legitimacije, tužitelj proširuje tužbu i na brodaru. Brodar se također protivi tužbi iz dva razloga: zastare i pomanjkanja tužiteljeve aktivne legitimacije.

Sud je tužitelja odbio s njegovim tužbenim zahtjevom za oba tuženika iz slijedećih razloga:

Prvotuzhenik je dokazao da je kod sklapanja ugovora nastupio u svojstvu agenta. Na temelju odredbe čl.51. dekreta od 31.XII 1966. godine brodarov agent nastupa u brodarovo ime pa, dosljedno tome, on osobno ne odgovara za obaveze iz zaključenog posla.

Sud je, nadalje, stao na stajalište da je opravdan brodarov prigovor u pogledu pomanjkanja tužiteljeve aktivne legitimacije. Nakon što je roba ukrcana na brod i izdana teretnica po naredbi određene osobe, prema brodaru je aktivno legitimiran zakoniti imalac teretnice, tj. osoba po čijoj naredbi teretnica glasi ili njegov indosatar, a ne krcatelj. S obzirom na ovako zauzeto stajalište sud se nije ni upuštao u ispitivanje opravdanosti brodarovog prigovora da je zahtjev od njega zastario, jer se to pitanje pokazalo kao neodlučno za rješenje ovoga spora.

(DMF 1971, str.439)

B.J.

Bilješka. - Gornji se spor od onoga navedenog na str.53. ove publikacije razlikuje u tome što je ovdje primalac na temelju teretnice primio robu, a tamo je primalac legitimiran iz teretnice odbio preuzeti teret. S obzirom na to odbijanje aktivno je prema brodaru legitimiran krcatelj. Sud je u ovoj presudi pravilno postupio kad je smatrao da je, što se tiče zahtjeva za naknadu štete od brodaru za manjak i oštećenje tereta, krcatelj ispao iz ugovornog odnosa čim postoji zakoniti imalac teretnice koji je uz to robu i primio.

Naručitelj prijevoza - krcatelj, koji je ujedno bio i prodavalac mlijeka, podigao je tužbu, po svoj prilici, iz razloga što je roba putovala na njegov rizik, pa je morao svom kupcu nadoknaditi štetu, odnosno nije na ime kupovnine

dobio onu svotu koju je mogao dobiti da je mlijeko na određište stiglo uredno.

I ovdje se, slično kao i u gore navedenoj presudi, postavlja pitanje da li bi bilo opravdano da se brodar, na temelju ovakvog pravnog stanja, oslobodi svoje obaveze, kad je primalac - kupac s obzirom na uvjete kupoprodajnog ugovora, nezainteresiran za podizanje zahtjeva od brodara. Rješenje za ovaj problem je u cesiji prava kupca - primaoca koja prava on ima prema brodaru, a koja prenosi svom prodavaocu. Kupac - primalac, bez obzira na uvjete kupoprodajnog ugovora, dužan je, u odnosu na svog prodavaoca, poduzeti mjere da se očuva odnosno olakša ostvarenje pravnog zahtjeva od brodara i da to svoje pravo, u skladu s uvjetima kupoprodajnog ugovora, cedira svom prodavaocu. Premda se ova kupčeva obveza temelji na kupoprodajnom ugovoru, ipak će se zahtjev od brodara ostvarivati na osnovi ugovora o prijevozu. U slučaju da primalac nije ujedno i kupac, kupac se mora pobrinuti da primalac, redovito špediter, cedira svoje pravo prodavaocu.

B.J.

TRGOVAČKI SUD, Paris

Presuda od 1.II 1971.

Cie d'assurance La Minerve
i 7 drugih osiguratelja c/a
Cie générale transatlantique,
Cie nouvelle des cadres (C.N.C.)
i Sté nationale des chemins de
fer français (S.N.C.F.)

Kombinirani prijevoz kontenera - Odgovornost brodara, željeznice i poduzeća koje organizira prijevoz kontenera - Klausula u teretnici kojom brodar određuje u kojem času započinje odnosno prestaje njegova odgovornost za teret - Ovi momenti, kao pravni pojmovi, ne moraju se slagati sa stvarnim časom preuzimanja odnosno predaje tereta - Prema tome valjana je klauzula kojom brodar isključuje svoju odgovornost od časa kad se teret oslobodi kuke brodskog čekrka - Poduzeće koje organizira prijevoz kontenera nije odgovorno za štetu na robi koja se nalazi u konteneru, ako ono nije vlasnik kontenera niti ga je stavilo na raspolaganje, robu nije u konteneru slagalo, a niti je moglo kontrolirati stanje robe u konteneru jer je kontener plombiran - Pretpostavlja se da je željeznica primila kontener u ispravnom stanju, ako nije